

सैतानसँग हाम्रो युद्ध जारी छ

हेर्नुहोस् ता! पापले के गर्‍यो?

परमेश्वर र सैतानको बिचमा भइरहेको महान् वैचारिक संडग्राममा हामी पनि मुछिएका छौं भन्ने विषयवस्तुको आत्मज्ञान हामीले बुझ्नु अति आवश्यक छ। हामी कतिको जोखिममा परिरहेका छौं भनेर त्यस ज्ञानले हामीलाई सजग गराउँछ। परमेश्वरका वचनमा उल्लेख गरिएका सत्यताको मूल्य अझ बढी बुझ्न आवश्यक छ। सैतानले प्रयोग गर्ने अनेकौं साधनहरूद्वारा हाम्रो ध्यानलाई विचलित पारिरहेको हुन्छ। महान् धोखेवाजको त्यो चाल कतिको खतरा छ भनेर हामीले थाहा पाउन जरुरी छ।

हाम्रो मुक्तिका निम्ति येशूको असीम, अतुलनीय र अनन्तको त्याग र बलिको आवश्यक भएको ज्ञानले पाप र खराब तत्त्व कतिको भयानक छ भनेर प्रकट गर्दछ। पापले गर्दा मानिसका सम्पूर्ण अङ्गहरू कलङ्क र प्रदूषित भएका छन्। मानिसको दिमागमा अनेकौं विकृतिहरूले अड्डा जमाइरहेको पाइन्छ। तिनीहरूले सोच्ने, कल्पना गर्ने र नियत भ्रष्ट भएको छ। मानिसका सबै पक्ष वा आयामहरूलाई पापले गर्दा पतित भएका छन्। मानिसहरू अनेकौं लोभप्रलोभन, लालच र कुइच्छाहरूले घेरिरहेका छन्। तिनीहरूको हृदयमा नै खराब विकरणले छेडिरहेको छ। तिनीहरूका खुट्टाहरू दुष्ट काम वा अरूहरूलाई नाश वा ध्वस्त गर्न अग्रसर भइरहेका हुन्छन्।

पापको क्षतिपूर्ति गर्न येशूको बलिले पूर्णता पाएको थियो अर्थात् कुनै पनि मानवीय धर्मकर्म, पुण्य काम र विधिविधानहरूलाई मानेर मुक्ति पाउन असम्भव थियो। त्यसरी नै पापले गर्दा प्रदूषित भएर विखण्डन भएको हाम्रो जीवनको पुनर्स्थापनाले पनि पूर्णता पाएको छ। मानिसको कुनै खराब, दुष्ट काम, चाला र नियतले दश आज्ञाले छुट दिँदैन। कुनै पनि बहानाले ती खराब वा दुष्ट कामलाई अनुमोदन गरेर परमेश्वरले आँखा चिम्लिनुहुन्न। कुनै पनि दुष्ट, अधर्मी वा खराब आचरण दोषी हुनबाट मुक्त हुँदैन। सुसमाचारको नीतिले प्रत्येक येशूभक्त ईश्वरीय चरित्र वा स्वभावको सिद्ध स्तरभन्दा घटिया भएको स्वीकार्दैन।

एकाग्रता, सङ्कल्प र लगनशीलताको आवश्यकता

गलत व्यवहार वा आचरणहरूलाई ठिक भन्न मिल्दैन। केही कमजोर र फाट्टफुट्टी प्रयासले मानिस सुध्दिन्छ वा सुधार हुन्छ भन्ने छैन। चरित्र निर्माण गर्ने काम एक दिनको होइन, एक वर्षको होइन यो त जीवनभरको काम हो। आफ्नो स्वार्थमाथि विजय प्राप्त गर्न, पवित्र जीवन बिताउन र अहिले नै स्वर्गको अनुभूति पाउन क्षणिकको काम नभएर जीवनभरको सङ्घर्ष हो। निरन्तर प्रयास र स्थिर मनोवृत्तिले क्रियाकलाप नगरी कोही पनि ईश्वरीय वा आत्मिक जीवनको प्रगति गर्न सक्दैन। येशूलाई विश्वास गर्छु मात्र भनेर निष्क्रिय जीवनले विजयको मुकुट पहिरिन सक्दैन।

जब कोही मानिस पतित हुन्छ तब त्यसबाट फेरि माथि आउन उसले चुकाउनु पर्ने मोल नै पाप वा अधर्म कतिको खराब रहेछ भनेर प्रमाणित गर्दछ। फेरि असल स्थितिमा पुग्न मानिस केवल इन्च इन्चमा र घन्टाघन्टामा सङ्घर्ष गरेर मात्र प्राप्त गर्न सकिन्छ। एकै क्षणमा हतपत र चनाखो नभएको काम, बोली र व्यवहारले हामीलाई सैतानको शक्तिको पासोमा धकेलिदिन्छ। तर ती पासोका सिक्रीहरूबाट फुत्किन र पवित्र जीवन फेरि यापन गर्न एक क्षणभन्दा बढी नै समयको आवश्यकता हुन्छ। फेरि पहिलेकै असल स्थितिमा आउन मानिसले चाहना गर्ला र प्रयास पनि सुरु गर्ला तर त्यो स्थितिमा पुग्दा परिश्रम, समय, सङ्कल्प, लगनशीलता, धैर्यता र त्यागको आवश्यकता हुन्छ।

जोश र आवेशमा काम गर्न हामीले हामीलाई छुट दिनुहुन्न। होशियार नभएर हामी एक क्षण पनि बस्न सक्दैनौं। अनेकौं वा अनगिन्ती परीक्षा वा प्रलोभनहरूले हामीलाई आक्रमण गरिरहेका हुन्छन्। यदि तिनीहरूमाथि स्थिर भएर हामी विजयी पाउन सकेनौं भने तिनीहरूले नै हामीलाई निलिदिन्छ। हारेको जीवन लिएर हाम्रो जीवन अन्त्य भयो भने हामीले अनन्तको स्वर्ग नै गुमाउने हुन्छौं।

येशूका हस्ती चेला पावलको जीवन नै निरन्तर रूपमा आफ्नो स्वार्थसँग सङ्ग्राम गरिरहनुपरेको थियो। "म त दिनदिनै मर्दछु" (१ कोरन्थी १५:३१) भनेर उनी भावुक भएर व्यक्त गरेका थिए। उनका इच्छा र चाहनाहरू परमेश्वरको चाहना र कर्तव्यसँग दिनदिनै द्वन्द्वको चपेटामा परेका थिए। उनी आफ्नो हृदयको झुकावतिर मन लगाउनुभन्दा परमेश्वरको चाहनामा लागेका थिए। तर त्यसका निम्ति उनले आफ्नो स्वभावलाई क्रूसमा टाँगिरहनुपरेको थियो।

जीवनसँग सङ्ग्राम गर्दा गर्दै पावलले आफ्ना सङ्घर्षहरूलाई पछाडि फर्केर हेर्दा आफू विजयी भइरहेको उनले महसुस गरेका थिए। उनले यो दावी गर्न सकेको थियो, " म त बलिको रूपमा अर्पण हुन लागेको छु, र मेरो बिदाइको बेला आएको छ। मैले उत्तम लडाइँ लडेको छु। मैले दौड सिद्धयाएको छु। मैले विश्वासलाई बचाइराखेको छु। अब उप्रान्त मेरो निम्ति धार्मिकताको मुकुट राखिएको छ, जो धार्मिकताका न्यायाधीश प्रभुले त्यस दिन मलाई दिनुहुनेछ, र मलाई मात्र होइन, तर उहाँको पुनरागमन प्रिय मान्नेहरू सबैलाई दिनुहुनेछ। " २ तिमोथी ४:६-८।

येशूभक्तको जीवन युद्ध नै युद्ध गर्दै यात्रा गर्नुपर्दछ। जबसम्म हामी यस संसारमा रहन्छौं तबसम्म हामी त्यसबाट राहत पाउन सक्दैनौं। जीवनको यात्रामा हाम्रो सङ्घर्ष निरन्तर र लगनशील भएर चलिरहनुपर्दछ। हाम्रो निरन्तर र स्थिर प्रयासले मात्र सैतानले ल्याउने अनेकौं परीक्षाहरूबाट उम्केर विजय पाइरहनसक्छौं। येशूभक्तले आफ्नो नैतिक आचरण र निष्ठालाई आफ्ना सारा बल प्रयोग गरेर सामना गरिरहनुपर्दछ र उद्देश्यमा प्रेरित भएर त्यसमा पुग्न दृढ भइरहनुपर्दछ।

येशूभक्त अघि बढ्न उसका निम्ति कसैले लड्न सक्दैन। उसैले कठोर र लगनशील भएर आत्मिक लक्ष्यमा पुग्न प्रयास जारी राख्नुपर्दछ। येशूका सबै भक्तहरू आफ्नो लागि सैतानसँगको सङ्ग्राममा होमिरहनुपर्दछ। तिनीहरूका निम्ति अरू कसैले युद्ध गर्न सक्दैन।

येशूलाई विश्वास गर्नु नै विज्ञान हो

इसाई दर्शनको विज्ञानमा निपुण हुनु आवश्यक छ। कुनै पनि मानवीय विज्ञानभन्दा यो विज्ञान अत्यन्तै गहिरो, फराकिलो र पृथ्वीभन्दा उच्च वा अन्तरिक्षका ताराहरूभन्दा माथि छ। मानिसको दिमागलाई अनुशासनमा लगाउनुपर्दछ, शिक्षित बनाउनुपर्दछ र तालिम दिनुपर्दछ। पापले गर्दा मानिस जन्मैदेखि उसमा हुनुपर्ने परमेश्वरको स्वभाव वा मिजासमा विकृति भएको हुन्छ। यदि दिमागलाई परमेश्वरसम्मत शिक्षित बनायो भने जन्मजात मानव प्रवृत्तिसँग तालमेल नगरि परमेश्वरको सेवा र उहाँको चाहनामा मानिस चल्न थाल्ने हुन्छ। वंशजबाट आएको भनेर र आफूले उत्पादन गरेका गलत र खराब प्रवृत्तिहरूमाथि येशूभक्तले विजय पाउनै पर्छ। कतिपय समयमा जीवनभर यस संसारमा पाएको शिक्षा, संस्कार, परम्परा र तालिमलाई मानिसले त्याग्नेपर्ने

हुन्छ ताकि त्यो व्यक्ति येशूको पाठशालामा सिक्ने मिजासमा पर्नु। परमेश्वरमा स्थिर रहन हाम्रो हृदयलाई तालिम दिएर शिक्षित बनाउनै पर्छ। हामीमा भएका आनीबानी, झुकाव, आचरण, विवेक वा चेतना र सोचविचारहरूलाई सैतानको आक्रमणलाई प्रतिरोध गर्न ढाल्नुपर्छ। यस जीवनमा हामी हामीमा होइन न त संसारको गतिविधिमा तर अपारमा रहनु हुने सनातन परमेश्वर पितातिर हाम्रा आँखाहरू उचालेर बाँच्नुपर्छ। परमेश्वरका वचन बाइबलमा दिएका नीतिनिर्देशन, व्यवस्थाहरूको गरिमा स्वर्गजस्तै उच्च छन्। यिनीहरूले स्वर्ग र अनन्त कालसम्म समेतिरहेका हुन्छन्। यस आत्मज्ञानलाई हामीले बुझ्नुपर्छ र हाम्रो दैनिक जीवनको क्रियाकलापमा तिनीहरूलाई प्रतिबिम्ब गराइरहनुपर्छ। हामीले बोल्ने वा उच्चारण गर्ने प्रत्येक बोलीवचन, प्रत्येक क्रियाकलाप र प्रत्येक सोचविचार ती नीतिहरूसँग समायोजन वा तालमेल गरेर चलाउनुपर्छ। सबै थोक खीष्टको अधिनमा राखेर उहाँसँग एकरूपता कायम गरेर चलाउनुपर्छ।

अन्तर्यामी पवित्र आत्माका बहुमूल्य अनुग्रह वा वरदान क्षणभरमा आवेशमा आएर विकास हुने होइन। वर्षौंसम्म साहस, धैर्यता, मेहनत, दृढता, नम्रता, परमेश्वरमाथि नहल्लिने भरोसालाई सजाएर राख्दा ती अनुग्रहको उपभोग गर्न सकिन्छ। पवित्र प्रयत्न र ठिक बाटोमा चलन दृढ हुँदा मानिसहरू परमेश्वरका छोराछोरीहरू भएको प्रत्याभूति पाउन सक्छन्। तिनीहरूको अनन्त जीवन निर्धारित भइसकेको हुन्छ।

समय बरबाद गर्न फुर्सद नै छैन

हामीमा खेर फाल्ने समय नै छैन। हाम्रो जीवनको अन्त्य कहिले हुन्छ सो हामीलाई थाहा छैन। परमेश्वरले दिनुभएको वा निर्धारण गर्नुभएको परीक्षण काल कहिले समाप्त हुन्छ सो हामीलाई थाहा नै छैन। हामीसँग जतिसुकै लामो आयु छ भनेर दावी गरेतापनि हाम्रो जीवन क्षणभरको हो। हाम्रो हृदयमा मृत्युको घन्टा कति छिटो बज्छ भनेर हामीलाई थाहा नै छैन। हाम्रो संसार, जायजैथा, सम्पत्ति, यश, प्रतिष्ठा आदिलाई कति छिटो छोड्नुपर्छ भनेर हामीलाई थाहा छैन। हाम्रो सामु अनन्त युग फैलिरहेकोछ। यस संसारको पर्दा उघारिनै लागेको छ अर्थात् परमेश्वरको अमर योजना जगतसामु खोल्नै लागेको छ। भनाइको तात्पर्य यस पृथ्वीको अन्त एक वा अर्कै तरिकाले हुनै लागेको छ। हामीमा थोरै वर्षहरू मात्र बाँकी छन्। अनि प्रत्येक

जीवित व्यक्ति परमेश्वरले निर्धारण गर्नुभएक फैसलामा सहभागी हुनै पर्नेछ। प्रकाश २२:११मा लेखिएको प्रत्येक व्यक्तिको भविष्य यसरी खुलासा गरिनेछ: "दुष्ट काम गर्नेले दुष्ट काम गरिरहोस्, अश्लील काम गर्नेले अश्लील काम गरिरहोस्, धर्मात्माके धार्मिक कार्य गरिरहोस्, र पवित्र जनचाहिँ पवित्र नै भइरहोस्।"

के हामीले हाम्रो भविष्य सामना गर्न तयार छौँ त? के हामी परमेश्वरसँग चिनापर्ची भइसकेका छौँ त? उहाँ स्वर्ग र पृथ्वीका शासक हुनुहुन्छ। उहाँले ने हाम्रो जीवन र जगतब्रम्हाण्ड कसरी चलनुपर्छ भनेर नीतिनियम तथा आचारसंहिता दिनुभएको छ। यस संसारमा येशू ख्रीष्टको प्रतिनिधि भएर हामीलाई खटाइएकोमा के त्यस प्रति हामी संवेदनशील छौँ त? जब हाम्रो जीवनको कार्यको अन्त हुन्छ तब के हामी ख्रीष्टले व्यक्त गर्नुभएको लक्ष्यमा हामी पुग्न सक्ने होला? "जुन काम तपाईंले मलाई दिनुभयो, त्यो पूरा गरी तपाईंलाई पृथ्वीमा मैले महिमित तुल्याएको छु (वा तपाईंको इज्जत, प्रतिष्ठा थामेको छु) ।" यूहन्ना १७:४।

परमेश्वरका स्वर्गदूतहरूले हामीलाई हामीबाट र सांसारिक तत्त्वहरूको ध्यानबाट अनन्ततिर लगाउन प्रयास गरिरहेका छन्। तिनीहरूले हाम्रो निम्ति बेकारमा परिश्रम नगरून्।

छाडा वा अनियन्त्रित दिमाग वा सोविचारहरू परिवर्तन हुनु आवश्यक छ। "यसकारण आफ्नो मन बाँध, संयमी होओ र येशू ख्रीष्ट प्रकट हुनुहुँदा तिमीहरूका आउन लागेको अनुग्रहमा तिमीहरूको आशा पूर्ण रूपले राख। आज्ञाकारी बालकहरू भएका हुनाले अगाडिको अनजान अवस्थाका कुइच्छाहरूमा तिमीहरू अब नलाग। तर तिमीहरूलाई बोलाउनुहुने जस्तो पवित्र हुनुहुन्छ, तिमीहरू आफै पनि जीवनका सबै रहनसहनमा पवित्र होओ, किनभने यो लेखिएको छ, "तिमीहरू पवित्र होओ, किनभने म पवित्र छु।" १पत्रुस १:१३-१६।

हाम्रा सोचबिचार र चेतना परमेश्वरमा केन्द्रित हुनैपर्छ। हामीमा भएका खराब मानव स्वभाव र झुकावहरूलाई बशमा राख्न सङ्कल्पसाथ प्रयास गरिनै रहनुपर्दछ। हाम्रा प्रत्न, त्याग र लगनशीलता हामीले पछ्याएको अमर लक्ष्य र मूल्यमान्यताको अनुपातमा हुनुपर्दछ। येशू ख्रीष्टले पाप र पापको दासत्वबाट कसरी जित्नुभयो त्यसरी नै हामीले जितेर विजयी जीवन बिताए मात्र हामीले अनन्तको जीवनको मुकुट पाउनेछौँ।

निरन्तर रूपमा भरपर्नु वा परमेश्वरमा भरोसा राख्नु

जानेर होस् वा बुझ्न पचाएर होस् आफूले आफैँलाई धोखा दिने काम मानिसको निम्ति खतरा छ। परमेश्वरको अथाह ज्ञानलाई बेवास्ता गरेर वा आत्मज्ञानलाई पन्छाएर आत्म-सन्तुष्टिमा चल्दा उसको बलको स्रोत परमेश्वरबाट अलग भइरहेको हुन्छ। परमेश्वरको पवित्र आत्माले सच्याए अनुसार कोही चलेन भने त्यो व्यक्ति नैतिक मरणको पथमा गइरहेको हुन्छ। यदि हामी सक्रिय रूपमा परमेश्वरसँग टाँसिएर बसेनाँ भने हामीमा आइपर्ने अपवित्र विलासिता, स्व-प्रेम, स्वार्थी भावनाले अभिप्रेरित भएर अरूलाई दवाउँदै आफ्नो भाउ खोज्ने प्रवृत्ति र पापले ल्याउने अनेकौँ प्रलोभनको आक्रमणबाट हामीले उनमुक्ति पाउन सक्दैनौँ।

येशूलाई विश्वास गरेको जीवनको सुरुमामात्र आफ्ना जीवनका नराम्रा प्रवृत्तिहरू त्यागेर नयाँ जीवन पाउने होइन। प्रत्येक क्षणमा जब हामी स्वर्गतिर लम्किरहन्छौँ त्यस क्षणमा हामी हाम्रो जीवनलाई नवीकरण गरिरहनुपर्दछ। हामीले गर्ने सबै कामहरू हामीभन्दा बाहिरको शक्तिमा भरपर्दछ। त्यसैकारण, परमेश्वरको हृदयमा हामी निरन्तर रूपमा पुगिरहनुपर्दछ। हामी सिद्ध नभएकोले कतिपय समयमा जाना वा नजानी गल्ती काम गरिरहेका हुन्छौँ। हामी भित्री हृदयदेखि इमान्दारी भएर पापको पश्चात्ताप गरिनै रहनुपर्दछ। उहाँको सामु नम्र भएर झुकिनै रहनुपर्दछ। हामी अनेकौँ जोखिम मै जोखिमको वातावरणमा छौँ। हामीले हाम्रो कमजोरीलाई महसुस गरेर विश्वासद्वारा हाम्रो शक्तिशाली उद्धारकर्तामा झुण्डिरहन सक्थौँ भने मात्र हामी सुरक्षित हुन्छौँ।

सत्य वा मामुली कुरा

यस संसारमा हामीलाई मोहित पार्ने हजारौँ विषयवस्तुहरूबाट अलग भएर बस्नै पर्छ। कतिपय मामुली वा मूल्यविहीन कुराहरूले हाम्रो समय खेर फालिरहेको हुन्छ र हाम्रो दिमागको चासोलाई पनि उक्साइरहेको हुन्छ। तर त्यसको अन्त्य निरर्थक हुन्छ। यदि हाम्रो चासो उच्च र गरिमामय छ भने त्यसले हाम्रो नजिकको ध्यान र बलको माग गरेको हुन्छ। अरू अनावश्यक थोकहरूमा आकर्षित हुन हाम्रो समय नै हुँदैन।

नयाँ नयाँ सिद्धान्त, शिक्षा र सोचहरूलाई स्वीकार गर्नु भन्दैमा तिनीहरूले हाम्रो जीवनमा नयाँ आयाम थप्छ भन्ने छैन। कतिपय समयमा हाम्रा साथीभाइ वा चिनाजान भएका मानिसहरूको सिद्धान्त, शिक्षा वा तथ्यहरू

महत्त्वपूर्ण भएतापनि यदि व्यावहारिक भएन भने तिनीहरूको खास मोल हुँदैन। हाम्रो आत्मिक भोकोलाई पौष्टिक आध्यात्मिक खुराक ख्वाउनुपर्छ भन्ने जिम्मेवारी हामीमा हुनुपर्छ र आत्मिक जीवनलाई उच्चस्तरमा लगाइरहनु पर्दछ।

हामीले चासो र अध्ययन गर्नुपर्ने विषय त, "सत्य के हो- जसलाई हृदयमा सजाएर राख्नुपर्दछ, त्यसलाई प्यार गर्नुपर्छ, सम्मान गर्नुपर्छ र पालन गर्नुपर्दछ? कतिपय वैज्ञानिकहरू परमेश्वरको बारेमा खोजअनसुन्धान गर्दा असफल भएका छन्, निराश भएका छन्। तिनीहरूका प्रयासहरू बेकार भएका छन्। तर तिनीहरूले चासो दिनुपर्ने वा खोज्नुपर्ने विषय हो, "सत्य के हो जसले गर्दा हामीलाई मुक्तिको पथमा लान समर्थ बनाउँछ?"

के मसँग जवाफ छ त?

"तपाईंले खीष्टका बारेमा के सोच्नुहुन्छ?"-यो समयसापेक्षित र महत्त्वपूर्ण प्रश्न हो। के तपाईंले उहाँलाई आफ्नो व्यक्तिगत मुक्तिदाता भनेर ग्रहण गर्नुभएको छ? उहाँलाई ग्रहण गर्ने सबैलाई उहाँले परमेश्वरका छोराछोरीहरू हुने हक दिनुहुन्छ।

चेलाहरूको हृदयमा विशेष काम गरोस् भनेर येशूले परमेश्वरको बारेमा प्रकट गर्नुभएको थियो। हामीले पनि उहाँको निमित्त विशेष काम गरोस् भनेर उहाँले हामीलाई प्रकट गर्नुहुन्छ। कतिपय मानिसहरू सिद्धान्त, तर्क, वाद, दर्शनहरूमा चुर्लुम्म डुविरहेका हुन्छन् तर मुक्तिदाताको जीवित शक्तिमा भर पर्नुपर्ने विश्वासलाई गुमाइरहेका हुन्छन्। उहाँ त्यागी र स्वार्थ-त्याग गर्ने व्यक्ति हुनुहुन्छ भनेर उहाँलाई हेर्नुपर्ने बानीबाट अलमलमा परिरहेका हुन्छन्। तर तिनीहरूले येशूतिर लगाउनु पर्ने आँखालाई विचलित पार्नुहुन्न। दिनदिनै उहाँको ताजा उपस्थितिको महसुस गरिरहनुपर्दछ। स्वार्थ-त्याग र सांसारिक कामनालाई त्याग्ने येशूको उदाहरणलाई नजिकै पछ्याउनुपर्दछ।

हामीमा पावलको अनुभवको आवश्यकता छ। उनले लेखेका थिए: "म खीष्टसँगै क्रूसमा टाँगिएको छु, अब उप्रान्त जिउने म होइनँ, तर खीष्ट ममा जिउनुहुन्छ। जुन जीवन शरीरमा म अहिले जिउँछु, त्यो परमेश्वरका पुत्रमा विश्वास गरेर जिउँछु, जसले मलाई प्रेम गर्नुभयो, र मेरो निमित्त आफूलाई अर्पण गर्नुभयो।" गलाती २:२०।

परमेश्वर र येशू खीष्टको ज्ञान हामीमा भएको छ भनेर हाम्रो चरित्रले देखाउँदछ। संसारको नाश हुने कुनै पनि थोक भन्दा उच्च शिखरमा हामी लागि रहेकाछौं भनेर हाम्रो स्वभावले देखाउँछ। पृथ्वी र स्वर्गमा त्यस चरित्रलाई अत्यन्तै आदरसाथ हेर्दछ। यो नै अति उच्च शिक्षा हो। यसले स्वर्गको सहरको ढोकालाई उघारी दिन्छ। येशूलाई विश्वास गर्ने सबै भक्तहरूमा उहाँको ज्ञानले सुसज्जित होऊन् भन्ने परमेश्वरको चाहना हो।— *द मिनिस्त्री अभिहित*, ४५१-४५७।